

קב « תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְהוָה יִחְוָה: ב יְהוָה: אָמֵן »

שימוש תהלים

לאשה עקרה

תפלה לעני (קב, א): [שימוש תהלים לפרק קב] לבקש רחמים מאת ה' יתעלה שיעשה לו חסד בעבור אשה עקרה. ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

יְמֵי הַחַל בְּשָׁבִיל הַשְּׂכִינָה, וּמִתְעַטֵּף לָהּ בְּעֵטוֹף שֶׁל מִצְוָה שֶׁל צִיצִית כְּמוֹ עֲנִי, וַיְהִי בַתְּפִלִּין כְּמוֹ אַבְיוֹן אֲצֵל הַשַּׁעַר שֶׁהוּא אֲדָנִי. שֶׁכֶּף עוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן הַיְכָ"ל. וְזוֹהוּ אֲדָנִי שֶׁפְּתֵי תַּפְּתָח.

דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ אַחֲרֵי שֶׁיִּשְׂרָאֵל חוֹזְרִים בַּתְּשׁוּבָה בַּחֲדוּהָ תִקַּן עֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגוּנִים וּבִסוּף כָּלֶם אָמַר תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף

תַּפְּלָה לְעֵנִי וּגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף כג:)] וְדוֹד, בְּגִלְלַת הַגְּלוּת

אָמַר (שְׁמוּאֵל ב יז) רַעֲב וְעֵיף וְצָמָא בְּמַדְבָּר. בְּגִלְלַת שֶׁרָאָה שְׂכִינָה חֲרָבָה יְבֻשָּׁה, הִיָּה נוֹטֵל צֶעַר בְּגִלְלָהּ. אַחֲרֵי שֶׁיִּשְׂרָאֵל חוֹזְרִים [בַּתְּשׁוּבָה] בַּחֲדוּהָ, תִקַּן עֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגוּנִים, וּבִסוּף כָּלֶם אָמַר (תהלים קב) תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף [נ"א: תִקַּן עֲשָׂרָה מֵיָנִי תִילִים,

וּבִסוּף כֹּלֶם תַּפְּלָה לְדוֹד הַטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנִי, אַחַת שְׁכַל הַתַּפְּלוּת שֶׁבְּגִלְלוֹן מִתְעַטְפִּים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא הָיוּ נִכְנָסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלַת הָעֲנִי, אַמֵּר תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף], וְהִיא תַּפְּלָה שְׁעוּטָפֶת כָּל הַתַּפְּלוּת לְפָנֶיהָ עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלָתוֹ, לְכִן הַקְּדִים עֲנִי לְכֹלֶם. מַהִי תַּפְּלַת הָעֲנִי? זֶה תַּפְּלַת עַרְבִית שֶׁהִיא רְשׁוּת בְּפָנֵי עֲצָמָה בְּלִי בַעֲלָהּ, וּמִשׁוֹם שֶׁהִיא בְּלִי בַעֲלָהּ, הִיא עֲנִיָּה וַיְבֻשָּׁה, וְצָדִיק עֲנִי יְבֻשׁ זֶה זָרַע יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּרִשׁוּת כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְדוּמָה לַתַּפְּלַת עַרְבִית שֶׁהִיא לִילָה שֶׁל הַגְּלוּת. וְתַפְּלַת שַׁבָּת הִיא צְדָקָה לְעֵנִי, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוּהָ בַעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבָּת צְדָקָה לְעֵנִים [שְׁעֵנִים מִתְנַחֲמִים בְּדֶרֶךְ שֶׁל שִׁמְשׁ שֶׁל שַׁבָּת]. וְלְכִן צָרִיךְ אָדָם לְהִיּוֹת כְּמוֹ עֲנִי לְשַׁעַר הַמְּלָךְ בַּתַּפְּלַת עֲמִידָה בְּכָל שַׁשָּׁת

תַּפְּלַת הָעֲנִי הִיא תַּפְּלָה שְׁעוּמָדַת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹכֵרֵת שְׁעָרִים וּפְתָחִים וְנִכְנָסֶת לְהַתְּקַבֵּל לְפָנָיו

תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף וּגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קסח:)] רַבִּי יוֹסִי פְתַח

וְאָמַר, (תהלים קב) תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוּהוּ בְּכִמָּה מְקוֹמוֹת. אֵלֶּא דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ אָמַר אֵת זֶה כְּשֶׁהִסְתַּכֵּל וְרָאָה בְּדַבְּרֵי הָעֲנִי, וְהִסְתַּכֵּל בּו כְּשֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ וּבּוֹרַח מִלְּפָנֵי חֲמִיו אָמַר זֶה תַּפְּלָה לְעֵנִי - זֶה הִיא תַּפְּלָה שֶׁמִּבְּקֶשׁ הָעֲנִי לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה הַתַּפְּלָה שֶׁמִּקְדִּימָה אֵת כָּל תַּפְּלוּת הָעוֹלָם. כְּאֵן תַּפְּלָה לְעֵנִי, וְכָתוּב שֶׁם (שם ז) תַּפְּלָה לְמִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלֶּא זֶה תַּפְּלָה שֶׁל יָד, וְזֶה תַּפְּלָה שֶׁל רֶאשׁ, וְאֵין לְהַפְרִיד בֵּין הַתַּפְּלָה לְעֵנִי הַזֶּה וּבֵין תַּפְּלָה לְמִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים, וְשִׁתִּיחַן שְׁקוּלוֹת כְּאַחַת. וְעַל זֶה תַּפְּלַת הָעֲנִי מִקְדִּימָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַל תַּפְּלוּת הָעוֹלָם, מִשׁוֹם שֶׁכָּתוּב (שם כב) כִּי

—== זוהר תהלים ==—

משום שזו עולה עד כסא הכבוד של המלך ומתעטרת בראשו. והקדוש ברוך הוא משתבח (מתעטף) באותה תפלה ודאי, תפלת העני נקראת תפלה. כי יעטף. עטוף זה אינו עטוף של כסוי, שהרי אין לו. אלא כתוב כאן כי יעטף, וכתוב שם (איכה ב) העטופים ברעב. ולפני ה' ישפך שיחו, שקובל לפני רבונו. וזה נוח לפני הקדוש ברוך הוא, משום שהעולם מתקים בו כשלא נמצאים שאר מקימי העולם בעולם. או למי שאותו העני יקבל עליו לרבנו, משום שהעני קרוב למלך יותר מכלם, שכתוב (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני. ושמעתי כי חנון אני.

והשאר בני העולם - לפעמים ששומע ולפעמים שלא שומע. מה הטעם? משום שדיור המלך הוא בפלים השבורים הללו, שכתוב (ישעיה נז) ואת דכא ושפל רוח. וכתוב (תהלים לד) קרוב ה' לנשברי לב. (שם נה) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה. מכאן שנינו, מי שנוזף בעני - נוזף בשכינה, שכתוב ואת דכא ושפל רוח, וכתוב (משלי כב) כי ה' יריב ריבם וגו'. משום שהאפוטרופוס שלהם חזק ושולט על הכל, שלא צריך עדים ולא צריך דין אחר, ולא נוטל משכון כשאר הדינים. ואיזה משכון נוטל? נשמות בני אדם, שכתוב וקבע את קבעיהם נפש. עוד אמר, תפלה לעני - כל מקום שנקרא תפלה, דבר עליון הוא, שהוא עולה למקום (שהקדוש ברוך הוא) עליון. תפלת הראש הן התפלין של המלך שמניח אותם.

לא בזה ולא שקץ ענות עני וגו'. בא ראה, תפלה לעני זו תפלה של יד, שהעני דבוק בעניו כמי שאין לו מעצמו כלום.

דבר אחר, תפלה - זה משה, לעני - זה דוד, כי יעטף - כשמתכסה הלבנה ומתכסה השמש ממנה, ולפני ה' ישפך שיחו - כדי להתחבר עם השמש. בא ראה, התפלה של כל בני אדם תפלה, ותפלת העני היא תפלה שעומדת לפני הקדוש ברוך הוא ושוכרת שערים ופתחים ונכנסת להתקבל לפניו. זהו שכתוב (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני, וכתוב שמע אשמע צעקתו. ולפני ה' ישפך שיחו - כמי שמתרעם על דין הקדוש ברוך הוא. אמר רבי אלעזר, תפלות הצדיקים חדוה לכנסת ישראל להתעטר לפני הקדוש ברוך הוא. משום זה חביבה היא יותר לפני הקדוש ברוך הוא, ולכן הקדוש ברוך הוא תאב לתפלות הצדיקים בשעה שצריך להם, משום שידועים לרצות את רבונו.

תפלת העני עליונה מכלם מה הטעם? משום שזו עולה עד כסא הכבוד של המלך ומתעטרת בראשו

תפלה לעני כי יעטף וגו' (קב, א): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף פ"א)] כשהגיעו אליו, [רבי שמעון בר יוחאי] צאוהו שהיה יושב ועוסק בתורה, והיה אומר (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפך שיחו. כל תפלת ישראל היא תפלה, ותפלת העני עליונה מכלם. מה הטעם?